

Princesas: entre tòpics i misèries

Joan Obrador

La darrera obra de Fernando León, des de la meua humil opinió, no és una gran pel·lícula. Li manca profunditat ni té cap bri de la genialitat *almodovariana*, això partint de la dada inqüestionable que el gran cineasta actual de la sexualitat humana s'anomena Pedro Almodóvar. Ni tan sols té la sobrietat necessària per plasmar la *realitat real* de l'antic neorealisme italià o la veracitat d'un director com pugui ser Ken Loach, qui és capaç de transformar la vida quotidiana de gent normal en digna de ser contemplada a la gran pantalla. Fernando León sembla estimar-se el cinema fidel a la realitat: *Barrio* (1998) i *Los Lunes al sol* (2002). Sembla que la seva pel·lícula perfecta hauria de ser un retall, tal qual, de la vida dels personatges que l'espectador té a la vista. Ara bé, tots sabem que el cinema és una gran mentida i que, segurament, el més difícil de tot és aconseguir simular la vida tal com és a la gran pantalla. Això és una veritat simple, per una raó evident: el ritme de la vida és lent, desesperadament lent per a la majoria de nosaltres. ¿Qui no veu transcórrer la seva vida amb ansietat, en espera que succeeixi qualque cosa, que no arriba succeir mai? ¿Qui no s'avorreix?

Però no, no vull dir que el darrer film de Fernando León sigui avorrit, el que dic és que el temps de la vida sempre és pausat i que, transformar-ho en espectacle, és summament difícil. El que sí que es pot afirmar és que *Princesas* té un greu problema conceptual: partint d'una estètica propera al cinema realista, ens mostra unes situacions i uns personatges poc creïbles, a més d'uns tòpics gens evidents. Aquesta pel·lícula es fonamenta en un error postmodern: la prostitució és una professió com qualsevol altra. Emperò, és evident que una prostituta no és una treballadora com, per exemple, ho és una jutgessa: una ven el seu saber, l'altra el seu cos. A partir d'aquest error de principi, el film de Fernando León no ha pogut abordar els greus problemes que pateix qualsevol dona que es dediqui a vendre el seu cos. I no em refereixo a les malalties de transmissió sexual, SIDA inclosa, que es poden solucionar simplement amb un poc de neteja. Per exemple, al film no apa-

reix en cap moment, les relacions de dependència, domini i explotació que, tard o d'hora, ha de patir qualsevol prostituta; ni els diferents problemes ètics, socials i econòmics que suposaria la legalització d'aquesta pràctica, tan antiga com la mateixa humanitat.

És més, diria que sota una mirada ingènua, i amb la pretensió de fer una pel·lícula a favor de les prostitutes –les princeses de no sabem quin reialme–, Fernando León ens ha ofert una visió del mercat del sexe completament desvirtuada. No apareix en cap moment la figura del proxeneta i tot fa la impressió que la prostituta és un ésser absolutament independent, lliure i propietària del seu cos. De fet, és com si el reialme de la prostitució nacional fos un territori on la dona viu plenament realitzada en la seva feina. Al costat, es dibuixa un altre reialme del sexe merce-

nari més trist, però no perquè apareguin les màfies internacionals comprant i venent cossos exòtics per tal que masclers espanyols trobin nous plaers; l'únic problema que semblen tenir les prostitutes estrangeres al nostre estat són els papers de residència. És com si aquest director de cine cregués que, si totes les prostitutes estrangeres (externes a la Unió Europea) tinguessin els papers de residència, podrien formar part de l'ideal reialme de la prostitució nacional.

Però, a pesar de tot, hem de desitjar sort a aquest film en la cursa dels Oscar; perquè, tal vegada, el seu director no ha volgut fer una descripció neorealista sobre el drama de la prostitució i només ens ha volgut contar una tendra història d'amistat entre dos éssers molt especials: Caye, una prostituta existencialista i Zuléma, la princesa del Carib, que donà la seva vida per amor al seu fill. ■

